

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1995

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ**

ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1995

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΠΕΜΠΤΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1995

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Θα μιλήσω σήμερα για το ΠΑΣΟΚ και την πορεία του, ξεκινώντας από τη βαθιά πεποίθησή μου ότι αυτό το Κίνημα έχει να διανύσει ακόμη δρόμο μακρύ, πριν φθάσουμε στο σημείο να πούμε: “κουρασθήκαμε σύντροφοι”.

Το διαπιστώσαμε πριν από λίγες μέρες στις Κάννες. Το διαπιστώνουμε στην Κύπρο και στα Βαλκάνια. Το διαπιστώνουμε στις τομές, τις μεταρρυθμίσεις και τους εκσυγχρονισμούς που προωθούμε σε πείσμα των δυσκολιών και κόντρα στην εποχή του μηδενισμού των πάντων. Το διαπιστώνουμε στους ψυχρούς αριθμούς της οικονομίας, στην προσπάθεια για την ανάπτυξη, στις ευαισθησίες απέναντι στην κοινωνία και τη ζωή.

Ας επιχειρήσουμε μαζί, μια αναδρομή είκοσι χρόνια πίσω, όταν το ΠΑΣΟΚ οριοθετούσε την παρουσία του στην πολιτική ζωή του τόπου.

Μπορεί να μην είχαμε, ως ΠΑΣΟΚ, κομματική ιστορία, εκφράσαμε όμως τα εθνικά, πανδημοκρατικά και κοινωνικά αιτήματα της μεταδικτατορικής Ελλάδας. Και ενώσαμε τις ιστορικές γενιές, τα πολιτικά ρεύματα του προοδευτικού χώρου, πρώτη φορά σε μια πατριωτική, δημοκρατική και σοσιαλιστική προοπτική.

Η εθνική λαϊκή ενότητα – την θυμάστε; – το μπλοκ των μη προνομιούχων και ο πολιτικός και κοινωνικός ριζοσπαστισμός υπήρξαν τα βάθρα της στρατηγικής που περιέκλεισε μέσα της η λέξη Αλλαγή. Αλλαγή.

Ο χώρος μιας δυναμικής, απελευθερωμένης από προκαταλήψεις νέας γενιάς, που βίωσε την εξάρτηση αλλά και την αντίδραση στη δικτατορία, ο χώρος των νέων κοινωνικών και παραγωγικών στρωμάτων, αποτέλεσαν, όχι μόνο τους οπαδούς μιας παράταξης, αλλά τους συνδιαμορφωτές και τους δημιουργούς μιας νέας ισχυρής προοδευτικής πολιτικής δύναμης.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΝΑΝΕΩΣΗ - ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Νέα Σχέση με τον Πολίτη και την Κοινωνία

Ανοίξαμε ένα νέο δρόμο στην πολιτική ιστορία του τόπου μας. Από τότε, κυβερνήσαμε ήδη δέκα χρόνια, έχουμε μπροστά μας άλλα δύο και πιστεύω ότι το 2000 θα βρει τη χώρα με κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ.

Αυτή η πορεία, όμως, σύντροφοι και συντρόφισσες, είχε και κόστος. Μάθαμε να κυβερνούμε, αλλά υποστήκαμε τη φθορά της εξουσίας. Μάθαμε να διαχειριζόμαστε το κράτος, αλλά και εν μέρει, ενσωματωθήκαμε στη λογική του. Αποδειχθήκαμε, πάντως, πολύ πιο ισχυροί απ' ό,τι πίστευαν διάφορα συμφέροντα και διάφορα κέντρα παραδοσιακά και μη.

Ας έρθουμε, όμως, αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες, στο σήμερα. Στη δύσκολη σημερινή πραγματικότητα, με τα νέα δεδομένα και τα μεγάλα διλήμματα που θέτει. Και να απαντήσουμε ξανά, αν είναι κατορθωτή η πορεία που οδηγεί στην οριστική δικαίωση των ελπίδων, των προσδοκιών και των στόχων που οραματιστήκαμε.

Να απαντήσουμε πρώτα-πρώτα, αν υπάρχει πραγματικό έδαφος για να αναπτυχθεί, μέσα στο κλίμα ισοπέδωσης και παγκόσμιας ομοιομορφίας που ζούμε, η σύγχρονη πρόταση του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού.

Η αγορά κέρδισε την δική της μάχη. Το κεφάλαιο επέζησε και προχωρεί. Η συγκέντρωση της οικονομικής δύναμης στους πολυεθνικούς υπεργίγαντες, φαντάζει σαν νομοτελειακή εξέλιξη. Η χειραγώγηση της πολιτικής από το κράτος των νέων οικονομικών συμφερόντων, την κάνουν να ασφυκτιά και να χάνει την αυτονομία της. Ο πλανήτης γέμισε εκπροσώπους – διαμεσολαβητές και εντολοδόχους. Η διαπλοκή χρήματος και εξουσιών, η μονοπώληση των παντοδύναμων μέσων μαζικής επικοινωνίας, έρχεται να συμπληρώσει το παραδοσιακό πλαίσιο των πελατειακών σχέσεων, των μεταπρατών, της γραφειοκρατίας. Οι συντηρητικές δυνάμεις φάνηκε να καλύπτουν ολόκληρο τον χώρο της πολιτικής. Οι συντηρητικές ιδέες να επικρατούν.

Ωστόσο η νέα καθεστηκυία τάξη – κατεστημένο, πάσχει από τη βάση της.

Το σύστημα είναι γεμάτο ρωγμές. Συνοδεύεται από καταστροφικές συνέπειες. Από μεγάλο κοινωνικό τίμημα. Από τεράστιο πολιτιστικό κενό. Από βαθύτατη κρίση αξιών.

Το ζήτημα δεν είναι πια μια νέα λέξη ή ακόμα μια νέα θεωρία που θα ξεμπερδεύει με τη σύνθετη και σκληρή πραγματικότητα του καιρού μας, αλλά η έμπρακτη απάντηση και οριοθέτηση της προοδευτικής στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ.

Για να βρει ξανά η πολιτική την χαμένη αυτονομία και ηθική.

Για να βρει ξανά η οικονομία την κοινωνική διάσταση.

Για να δοθεί απάντηση στην κρίση της απασχόλησης, στη δομική ανεργία που συνθλίβει τις κοινωνικές δυνάμεις.

Για να οριοθετηθεί ξανά με νέες συνθήκες το κοινωνικό κράτος και το κράτος δικαίου. Και όλα αυτά, σύντροφοι και συντρόφισσες, στο δύσκολο γήπεδο της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας, της ανάπτυξης και του άγριου διεθνούς ανταγωνισμού.

Το στοίχημα ανάμεσα στην Πρόοδο και τη Συντήρηση, πρέπει να το κερδίσει ο

Δημοκρατικός Σοσιαλισμός. Που οικοδομείται με σύγχρονα υλικά, με αναγέννηση των ιδεών, των αξιών και των στόχων του. Με εθνική, παραγωγική, κοινωνική ανασύνταξη και ανασυγκρότηση.

Σ' αυτό το πλαίσιο και μ' αυτούς τους στόχους μετεξελίσσεται και αλλάζει το ΠΑΣΟΚ. Οχι επιστρέφοντας στο παρελθόν. Αλλά επιστρατεύοντας όλες εκείνες τις δυνάμεις που μπορούν να εμπνεύσουν τη νέα πορεία για την αναγέννηση της Ελλάδας και του ελληνισμού.

Το δεύτερο μεγάλο δίλημμα αφορά τη σύγχρονη εθνική στρατηγική, τις κατευθύνσεις και τους στόχους της.

Παραμένουμε πάντοτε ένα βαθύτατα πατριωτικό Κίνημα. Η μεγάλη ιδέα που ενέπνευσε την πρώτη γενιά της μεταπολίτευσης ήταν αναμφισβήτητο το σύνθημα "η Ελλάδα ανήκει στους Έλληνες". Προσδιόρισε την εθνική ανεξαρτησία, το μη διαπραγματεύσιμο εθνικό χώρο. Το δόγμα "δεν διεκδικούμε τίποτα, δεν παραχωρούμε τίποτα", ήταν τότε η άμυνα απέναντι στην απειλή νέας εθνικής συρρίκνωσης και η προβολή της φιλειρηνικής μας θέσης. Σήμερα ο ελληνισμός επανασχεδιάζει το μέλλον του. Χωρίς να παραχωρεί τίποτα, αλλά διεκδικώντας κάθε αναφαίρετο δικαίωμά του και κατοχυρώνοντας το ρόλο του στους νέους καιρούς.

Απαιτείται, όμως, γι' αυτό, μια πραγματική εθνική ανασυγκρότηση που θα εμπνέει τη νέα ιστορική ενότητα του ελληνισμού και θα κινητοποιεί τις απανταχού δυνάμεις του.

Ο δρόμος μας ασφαλώς περνά από την Ευρώπη. Ο ευρωπαϊκός μας προσανατολισμός είναι δεδομένος. Για ποιά όμως Ευρώπη; Θα το πω καθαρά: Ευρώπη πολυάριθμων κρατών στην κατεύθυνση της ομοσπονδίας ισότιμων εταίρων, είναι ο επιθυμητός, ο προοδευτικός δρόμος. Ο άλλος δρόμος, που προωθείται, οδηγεί σε μια Ευρώπη που θα θυμίζει πολύ αυτή των αρχών του αιώνα μας. Και θα είναι όχι μόνο κρίμα, αλλά και επικίνδυνο για όλους, να εξελιχθούν έτσι τα ευρωπαϊκά πράγματα. Το στοίχημα είναι μπροστά μας. Ακόμη δεν είναι κερδισμένο, αλλά ούτε και χαμένο.

Το δικό μας χρέος είναι να αναδιατάξουμε τις συμμαχίες μας στο Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα και τη Διεθνή, με πλήρη επίγνωση και των ορίων και των δυνατοτήτων. Προβάλλοντας κάθε στιγμή την προοδευτική πρόταση για το μέλλον της Ευρώπης, να επηρεάσουμε θετικά προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που θα ανταποκρίνεται σε κάθε φάση της στα εθνικά μας συμφέροντα.

Το τρίτο μεγάλο δίλημμα είναι να αποφασίσουμε με ποιους θα διανύσουμε αυτό το δρόμο. Ποιά είναι η σύγχρονη κοινωνική μας αναφορά και πως θα οικοδομήσουμε τις νέες κοινωνικές μας συμμαχίες.

Η εθνική λαϊκή ενότητα και το κοινωνικό υπόβαθρο, το μπλοκ των μη προνομιούχων, έχουν υποστεί βαθιές αλλαγές.

Στρώματα που θεωρούσαμε ότι έχουν συγκλίνοντα συμφέροντα, τοποθετούνται – τμήματά τους – απέναντι στα αιτήματα των καιρών. Γίνονται στυλοβάτες της εκτεταμένης παραοικονομίας, του παρασιτισμού. Η απλουστευτική αντίληψη της

ταξικής καθαρότητας πρέπει να δώσει τη θέση της σε μια προοδευτική κοινωνική συμμαχία δυνάμεων που συμφωνούν στους στόχους που προσδιορίζουμε.

Στη μεγάλη πλειοψηφία τους οι εργαζόμενοι, οι αγρότες και οι μικρομεσαίοι μπορούν και πρέπει να είναι η συνειδητή δύναμη αλλαγών, εκσυγχρονισμού και μεταρρυθμίσεων. Σήμερα, επιπλέον, πρέπει να εκφράσουμε, σε όλο το φάσμα των κοινωνικών δυνάμεων, τα πρωτοπόρα τμήματα που δέχονται την πρόκληση της ανταγωνιστικότητας, που δίνουν τη μάχη της ανάπτυξης. Να εκφράσουμε το μέλλον της πατρίδας, τους νέους ανθρώπους, τους παραγωγούς, τους κατόχους της γνώσης, τους πολίτες με οικολογικές ανησυχίες, τους λειτουργούς της τέχνης και του πολιτισμού. Να μην αποδεχθούμε την κοινωνία των δύο τρίτων. Να απευθυνθούμε με την κοινωνική μας ευαισθησία στους αδύναμους και τους αποκλεισμένους. Να διαμορφώσουμε ξανά ένα συνδεδετικό ιστό αλληλεγγύης.

Επιδιώκουμε ένα νέο ριζοσπαστισμό, που να προκύπτει από πράξεις αλλαγών και μεταρρυθμίσεων και όχι από παραδοσιακή πολιτική αντιπαράθεση. Εδώ ακριβώς οριοθετούνται τα εθνικά μέτωπα ως φορείς ευρύτατης εθνικής συνεννόησης και συναίνεσης. Τα προοδευτικά μέτωπα ως φορείς προγραμματικής σύγκλισης. Τα κοινωνικά μέτωπα ως φορείς συμπαρατάξης των κοινωνικών εταίρων.

Και τώρα ας έλθουμε στην καρδιά του θέματος:

Με ποιο ΠΑΣΟΚ θα γίνουν όλα αυτά πράξη;

Πολλοί οραματίζονται μια επιστροφή στους όρους λειτουργίας της Οργάνωσης του ΠΑΣΟΚ της δεκαετίας του '70.

Γνωρίζουμε όλοι ότι κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατόν.

Πολλοί αναζητούν το πρότυπο του σύγχρονου δημοκρατικού σοσιαλιστικού κόμματος στη δομή και τη λειτουργία των σοσιαλιστικών κομμάτων της Δύσης. Υπάρχουν, ασφαλώς, στοιχεία σ' αυτά τα κόμματα που μπορούν να μας είναι χρήσιμα.

Δε συνιστούν όμως για μας συνολικό πρότυπο.

Η έμφασή τους στην τεχνοκρατική και την προγραμματική πλευρά δεν εμποδίζει την ενσωμάτωσή τους στο κατεστημένο.

Και η κατοχύρωση τάσεων και ρευμάτων διεύρυνε την εσωκομματική δημοκρατία, δεν εμποδισε, όμως, τελικά την κρίση αξιοπιστίας.

Η επιστροφή της πολιτικής στο προσκήνιο και η επανασύνδεσή της με τις λαϊκές δυνάμεις, προϋποθέτει τη συλλογική έκφραση και δράση της κοινωνίας. Η δυνατότητα συμμετοχής των πολιτών σε κρίσιμες αποφάσεις, σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, είναι ο πρώτος στόχος μιας συνολικής μεταρρύθμισης.

Δυναμώνει το Κίνημα και την κοινοβουλευτική μας δημοκρατία.

Το Κίνημά μας οφείλει και πρέπει να είναι η ψυχή αυτής της κίνησης.

Το ΠΑΣΟΚ εκτός από πολιτικό, ριζοσπαστικό κίνημα, πρέπει να είναι κόμμα ενεργών πολιτών, με κοινή ιδεολογική αναφορά, με πολιτική ενότητα, με ηθική αλληλεγγύη.

Είναι φανερό ότι στην παραδοσιακή μορφή της Οργάνωσής μας πρέπει να γί-

νουν όλες εκείνες οι αλλαγές που επιβάλλουν οι σύγχρονες απαιτήσεις.

Πιστεύω ότι έκλεισε ο κύκλος των ισορροπιών, των σχέσεων, των πρακτικών της πρώτης εικοσαετίας. Ξεκινούμε σήμερα μια δυναμική πορεία ανασύνταξης και ανατροπής των υπαρχόντων δεδομένων με ουσιαστική συμμετοχή της βάσης του Κινήματος. Το ΠΑΣΟΚ έχει μια ιστορική διαδρομή και μια πορεία που διαμόρφωσαν συγκεκριμένα πολιτικά και κοινωνικά ρεύματα και αλληπάλληλες γενιές. Η ανασύνταξη των δυνάμεών μας αφορά όλα ανεξαιρέτως τα στελέχη που λειτουργούν στα όργανα του Κινήματος, στους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, στους μαζικούς και κοινωνικούς χώρους. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος.

Υπάρχουν, βέβαια, ερωτήματα για τη φυσιογνωμία, τη δομή και τη λειτουργία του Κινήματός μας, στα οποία έχουμε απαντήσει πριν από πολύ καιρό.

Σήμερα που ζητούμε για την πορεία του ΠΑΣΟΚ προς το μέλλον και προσδιορίζουμε όρους ανασυγκρότησης, εκσυγχρονισμού, μετεξέλιξης και ανανέωσης του ΠΑΣΟΚ δεν θα επιχειρήσουμε εδώ και τώρα να ανακαλύψουμε τον τροχό.

Ισχύει η απάντησή μας ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι και δεν πρόκειται να γίνει λέσχη συζητήσεων.

Ισχύει η απάντησή μας ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι και δεν πρόκειται να γίνει "ομοσπονδία".

Ισχύει η απάντησή μας ότι το ΠΑΣΟΚ πρέπει να είναι πάντα ένα μεγάλο οργανωμένο Κίνημα. Κίνημα που θα εκφράζει ένα πλειοψηφικό ρεύμα εξουσίας και θα μπορεί να εγγυηθεί τη διακυβέρνηση της χώρας προς όφελος του λαού και του τόπου.

Μέσα από τις θεσμοθετημένες λειτουργίες του Κινήματός μας, πρέπει να μπορούμε να εκφράζουμε πάντα τη βούληση αυτού του υπαρκτού κοινωνικού και πολιτικού πλειοψηφικού ρεύματος. Κι αυτό δεν σημαίνει συμφωνίες κορυφής και συμβιβασμούς ηγετικών στελεχών και αυτόκλητων εκφραστών υπαρκτών ή ανύπαρκτων τάσεων. Σημαίνει σύνθεση και ανάδειξη των κοινών τόπων, με σταθερό ιδεολογικό και πολιτικό πλαίσιο, με τις ρίζες μας πάντα στο λαό και με πλήρη επίγνωση των αλλαγών που συντελούνται στον κόσμο και στην κοινωνία μας.

Επιμένουν ορισμένοι ν' ασχολούνται υπέρμετρα με το αύριο του ΠΑΣΟΚ.

Το θέμα μπαίνει από άλλους – εκτός ΠΑΣΟΚ – υστερόβουλα με στόχο την ίδια την ύπαρξη του ΠΑΣΟΚ. Και από άλλους καλόπιστα, με πραγματικό ενδιαφέρον.

Είναι γεγονός ότι στο χρόνο που πέρασε ορισμένοι έκαναν λάθος υπολογισμούς. Κάποιοι δεν πίστεψαν τη δήλωσή μου στην Κεντρική Επιτροπή, ότι δεν επρόκειτο να διεκδικήσω την εκλογή μου στην Προεδρία της Δημοκρατίας. Κάποιοι εκτίμησαν, στη συνέχεια, ότι ήταν πιθανό να οδηγηθούμε σε πρόωρες εκλογές εξαιτίας της Προεδρικής Εκλογής.

Αυτές οι λάθος εκτιμήσεις έφεραν ανεπίκαιρα στο επίκεντρο το θέμα των εξελίξεων στο ΠΑΣΟΚ και επέτειναν τις άγονες συζητήσεις και τη "δελφινολογία".

Υπάρχουν φιλοδοξίες που πολλές είναι θεμιτές. Αρκεί να μην εγκλωβίζουν στε-

λέχη του Κινήματος και το Κίνημα συνολικά σε μια άκαιρη και χωρίς αντικείμενο εσωστρεφή ενασχόληση, που οξύνει προσωπικές αντιθέσεις, αποπροσανατολίζει από το έργο που έχουμε να επιτελέσουμε, δημιουργεί πικρίες και υψώνει τείχη στο εσωτερικό του Κινήματος ανάμεσα στα μέλη και τα στελέχη. Αυτός είναι ο κίνδυνος.

Συμφωνούμε, πιστεύω όλοι, ότι δεν είναι χρήσιμο σε κανένα να δίνεται διαρκώς η εικόνα της συνεχούς ενασχόλησης με ένα θέμα που εκ των πραγμάτων δεν έχει ανοίξει ακόμη και που όταν θα κριθεί, θα κριθεί με τα μέτρα και τα σταθμά που θα τεθούν τότε και όχι με ό,τι κάθε ένας σήμερα φαντάζεται.

Μιλώντας εμείς για το ΠΑΣΟΚ του αύριο, μιλούμε για τη συνέχεια του ΠΑΣΟΚ, μιλούμε για τη μετεξέλιξη του ΠΑΣΟΚ και την ανανέωσή του. Πάνω απ' όλα, μιλούμε για την ενότητα του ΠΑΣΟΚ και τη νικηφόρα προοπτική του.

Το αύριο του ΠΑΣΟΚ εξαρτάται, όμως, σε μεγάλο βαθμό, από το σήμερα του ΠΑΣΟΚ. Από τη δυνατότητά μας να λειτουργήσουμε σήμερα συλλογικά και δημιουργικά και, κυρίως, από την επιτυχία μας στο έργο της διακυβέρνησης της χώρας σύμφωνα με την ιερή εντολή του λαού.

Ξανάρχομαι μ' αυτό, αναγκαστικά, στο θέμα της ευθύνης κάθε υπουργού, κάθε μέλους της κυβέρνησης: Δημόσιες αντιπαραθέσεις με την κυβερνητική πολιτική δεν είναι νοητές. Υποσκάπτουν το έργο της κυβέρνησης, πλήττουν τη σοβαρότητα και την αξιοπιστία μας. Είναι αυτοκαταστροφικό και απαράδεκτο.

Κάθε υπουργός έχει τη δυνατότητα να θέσει τα θέματα που τον απασχολούν για τη λειτουργία της κυβέρνησης, προσωπικά σε μένα, προφορικά και έγγραφα.

Αλλά θέλω να είμαστε απόλυτα εξηγημένοι, αν και το φαινόμενο δεν έχει πάρει διαστάσεις: Δεν είναι δυνατόν να μετέχει κανείς στην κυβέρνηση και την ίδια ώρα να την κατακρίνει δημόσια.

Υπάρχουν ασφαλώς διάφοροι προβληματισμοί για το πως μπορεί να λειτουργήσει η κυβέρνηση πιο αποτελεσματικά. Εχουμε ακόμη δρόμο να διανύσουμε. Δεν είναι θέμα αποφάσεων μιας στιγμής που θα απαντούν οριστικά και τελεσίδικα στα ζητήματα αυτά. Είναι μια διαρκής διαδικασία, που αφορά τη λειτουργία όλων μας και τη συναίσθηση της ευθύνης που πρέπει να υπάρχει για κάθε στέλεχος του ΠΑΣΟΚ, είτε ασκεί κυβερνητικά καθήκοντα, είτε όχι. Και όποιες αποφάσεις χρειάζονται, όποια διορθωτικά μέτρα, έχουν την κατάλληλη στιγμή τους και δεν μπορεί να είναι προϊόν πιέσεων διαμορφωμένων συσχετισμών και προσωπικών στόχων.

Επανέρχομαι στα θέματα του Κινήματος.

Γνωρίζετε – συνοψίζω – τη θέση που διατύπωσα στο Συνέδριό μας: “Το ΠΑΣΟΚ δεν χαρίζεται, δεν κληρονομείται και δεν τεμαχίζεται σε τιμάρια”. Σ' αυτή τη βάση θέλω να προσδιορίσω τα στοιχεία μιας ουσιαστικής πολιτικής συμφωνίας ανάμεσα σε όλα τα στελέχη και τα μέλη του Κινήματός μας.

1. Πιστεύω βαθύτατα ότι η χώρα θα εισέλθει στο νέο αιώνα με το ΠΑΣΟΚ στο τιμόνι της. Οτι η όποια ανανέωση και ο εκσυγχρονισμός του πολιτικού συστήματος έχει ως βασική προϋπόθεση το ενιαίο ΠΑΣΟΚ, την ενωμένη δημοκρατική παράταξη ως ισχυρό κοινωνικό και πολιτικό πλειοψηφικό ρεύμα. Συντρόφισσες και

σύντροφοι, πόσα χρόνια πήρε, πόσες δεκαετίες χρειάστηκε, για να έρθει η Δημοκρατική Παράταξη στην κυβέρνηση. Πόσες δεκατίες. Αυτό το πολύτιμο αγαθό, αυτή η πολύτιμη κληρονομιά που έχουμε, είναι μια τεράστια συμβολή στη σταθερότητα και το μέλλον αυτού του τόπου. Αυτή την ενότητα της Δημοκρατικής Παράταξης πρέπει να τη διαφυλάξουμε με όλα τα μέσα.

Αυτή η πίστη αποτελεί τον ηθικό σύνδεσμο ανάμεσά μας, την ιερή μας ελπίδα και το χρέος μας, προς τον λαό που μας έδειξε τόση εμπιστοσύνη. Αυτή η πίστη αποτελεί τον ηθικό σύνδεσμο και τη διαχωριστική γραμμή απ' όσους θα ήθελαν να διαλέξουν άλλο δρόμο.

2. Μπροστά μας υπάρχει η μεγάλη πρόκληση να ολοκληρώσουμε το κυβερνητικό μας έργο και να υλοποιήσουμε τις προγραμματικές μας δεσμεύσεις. Εχουμε στη διάθεσή μας δυο χρόνια ακόμη. Η κυβέρνηση και το Κίνημα θα επιταχύνουν τους ρυθμούς και θα διασφαλίσουν την προώθηση και την ανάδειξη του θετικού μας έργου σε όλους τους τομείς. Γιατί αν μιλούμε σήμερα για τις αλλαγές που χρειάζονται στο ΠΑΣΟΚ, είναι γιατί θέλουμε ένα κόμμα ανοιχτό, δημοκρατικό. Που να παρεμβαίνει στην κοινωνία με προτάσεις, τομές και λύσεις. Που θα προωθεί ως κυβέρνηση τις μεγάλες πολιτικές μας επιλογές. Για τα εθνικά θέματα. Για την οικονομία. Για την ανάπτυξη. Για την απασχόληση και την ανεργία. Για την κοινωνική πολιτική. Που θα επιβεβαιώνει καθημερινά ότι η πολιτική έχει χρώμα, ότι το ΠΑΣΟΚ είναι η δύναμη της προόδου. Ετσι, το τέλος της τετραετίας θα μας βρει έτοιμους να ανανεώσουμε την εμπιστοσύνη του λαού. Αυτό αποτελεί καθήκον και υποχρέωση όλων μας.

3. Για να πετύχουμε τους στόχους μας, προέχει η αναγέννηση και η ανασυγκρότηση του Κινήματος της Αλλαγής και όχι η διασφάλιση και η κατοχύρωση ρόλων και επιδιώξεων των στελεχών μας. Προέχει η ανασύνταξη των δυνάμεών μας, η αναβάθμιση του πολιτικού ρόλου του Κινήματος, η ενδυνάμωση της δημοκρατικής του λειτουργίας και όχι η μελλοντολογία και η ικανοποίηση προσωπικών στρατηγικών.

4. Στο θέμα που τίθεται, “να κατοχυρωθούν οι όροι του παιγνιδιού” για τη μετάβαση στη μεταπαπανδρεϊκή περίοδο, η απάντηση είναι ότι το ΠΑΣΟΚ έχει θεσμοθετημένες και κατοχυρωμένες καταστατικές λειτουργίες, που είναι συγκεκριμένες, διάφανες και μη διαπραγματεύσιμες.

Πέρα δε από τις καταστατικές λειτουργίες, που μπορεί να υπάρχει ο φόβος ότι θα ακυρωθούν ή τις πολιτικές συμφωνίες κορυφής που άλλες φορές αναζητούνται, υπάρχουν εσείς, υπάρχει η μεγάλη λαϊκή μας βάση να μας δείχνει πάντα τον δρόμο όλων μας προς το μέλλον.

5. Η δική μου θέση, την οποία τονίζω προς κάθε κατεύθυνση, είναι ότι, όταν και όποτε έρθει η ώρα, εγώ προσωπικά θα εγγυηθώ τη δημοκρατική και αυθεντική έκφραση των μελών του Κινήματός μας, σε ένα πράγματι ανοιχτό και μαζικό Συνέδριο, όπου η λογική των ομάδων, των συσχετισμών, της παρέας και των τιμαρίων, δεν θα έχει λόγο ύπαρξης και δυνατότητα επιρροής.

Σε ό,τι με αφορά αυτή η ώρα δεν έχει έρθει ακόμα.

Η πορεία του ΠΑΣΟΚ είναι δεμένη με τη συνείδηση, την ευαισθησία και την ευθύνη όλων των στελεχών και των μελών του. Γιατί το ΠΑΣΟΚ δεν είναι μόνο το ΠΑΣΟΚ των πρωταγωνιστών της κεντρικής σκηνής. Είναι το ΠΑΣΟΚ των αγωνιστών της βάσης του, των χιλιάδων μελών και στελεχών του. Αυτοί αντιλαμβάνονται πρώτ' απ' όλους, και μπαίνουν αντιμέτωποι όταν ακριβώς παρουσιάζεται έλλειμμα συνείδησης, ευαισθησίας και ευθύνης, όταν προτάσσονται οι προσωπικοί από τους συλλογικούς στόχους.

Ως Πρόεδρος και Ιδρυτής αυτού του μεγάλου Κινήματος, νιώθω καθοριστικές τις ευθύνες για τη διασφάλιση της συνέχειας και της προοπτικής του ΠΑΣΟΚ. Τις έχω πάντα αναλάβει και θα συνεχίσω να το κάνω. Για την ιστορία αυτού του τόπου, για την ιστορία του ΠΑΣΟΚ, για τη δική μου προσωπική ιστορία.

Σύντροφοι και συντρόφισσες

Είναι η ώρα που πρέπει να αρθρούμε στο ύψος των περιστάσεων.

Η εικόνα μας δεν είναι καλή, πρέπει να φτιάξει κι αυτό είναι και το νόημα της σημερινής σας παρουσίας.

Η Συνδιάσκεψη, αν την εκμεταλλευτούμε σωστά, μπορεί να γίνει η αρχή μιας νέας εποχής. Από εμάς εξαρτάται.

Εμπρός σ' αυτό το δημιουργικό δρόμο, να πραγματοποιήσουμε πλήρως την Αλλαγή.

